

Kommentarer, bekymringer og spørsmål etter møter og befaring med NVE ved Hullvann 30.10.18 til søknad om uttak av vann og regulering av Hullvann i Kragerø kommune/NVE saksnr. 201701785

Viser innledningsvis til avisinnlegg i lokalavisen KV i dag 20.11.18:

Redning eller rasering av naturperle?

Det er en kritisk tid for naturperlen Hullvann, som brukes til fritidsformål av hundrevis av Kragerøs innbyggere. Nå er det en historisk mulighet til å sikre Hullvann som naturperle for fremtiden.

Regulering eller ikke?

I dag er fristen for å komme med innsigelser og innspill til NVE som skal behandle søknad om ny regulering av Hullvann til smolt- og strømproduksjon.

Dette er egentlig en historisk mulighet til å sikre Hullvann som naturperle for fremtiden.

Det kan skje ved en stabil middelvannstand som vil være svært fordelaktig for allmennhetens fritidsbruk, sommer som vinter. Normal middelvannstand med naturlig avrenning *uten regulering* til smolt- og strømproduksjon, vil være av stor samfunnsmessig nytte, mens regulering som omsøkt vil gi fortsatt betydelige ulemper for lokalsamfunnet nå og i fremtiden.

Samfunnsnytte?

Hullvannsområdet står egentlig i fare for alvorlig redusert samfunnsnytte når det søkes om inntil 1,5 m nedtapping fra fullt magasin til smolt- og strømproduksjon på vinter, og 1 meter på sommer.

Det er jo umulig å gi noen garanti for at nedtapping under isen vil følges av store nedbørsmengder før sommersesongen, slik at vannet stiger til omsøkt sommerhøyde

Det søkes dessuten om nedtapping mer enn vanlig praksis de siste årene, og den praksisen har allerede gitt en rekke ulemper for brukere av vannet.

Dette til tross er deler av fritidsbruken sterkt økende, og gir grunnlag for å vurdere å øke samfunnsnyttene ved tilrettelegging for enda bedre brukervennlighet for flere grupper.

Her er det også muligheter og potensiale for alternativt samfunnsnyttig næringsgrunnlag.

Bruk eller misbruk?

Slik sett står en motsatt overfor et mulig misbruk av Hullvann, som ifølge Kragerø kommune er 'Kragerøs indre skjærgård', gjennom det som vil kunne oppleves som en rasering av denne viden kjente og mye benyttede naturperlen.

Sett i lys av dette er det trist å registrere at kommunen har anbefalt NVE å godkjenne nedtapping av Hullvann med 1,5 meter vinterstid og 1 meter i sommersesongen, uten å anføre noen ulemper for de som bruker vannet sommer som vinter. Dette vil sterkt begrense brukervennlighet av badeplasser, brygger, hytter, tilgang til vannet med båt, kajakk og kano sommerstid.

Utrygg is ved slik regulering setter sterke begrensninger på isfiske, skiturer, hyttebruk og næringsdrift vinterstid.

Verdier?

Det er også beklagelig at påvirkningen på biomangfoldet i Hullvannsområdet ikke er vurdert av en faglig nøytral part. De biologiske verdier er også verdifulle for bo, fritids- og friluftsliv, og burde ha samfunnsmessig betydning. Det dreier seg slik sett om mulig verdiforringelse av samfunnsnyttene, ved

reduisert livskvalitet og begrensning i rekreasjonsmulighet for mange mennesker, ikke minst de mange barnefamilier fra Helle og Kragerøområdet som søker til *'ferskvannspærlen i Perlen'*
Kan den reddes og sikres i allmennhetens interesse, eller skal den reguleres og raseres som naturperle?

For grunneiere, fastboende, fritidsbrukere av Hullvann: Erik Løvstad, Gofjell, 20. november 2018

Kommentar til ovenstående: Kragerø kommune har ikke gjort egen vurdering av aktuelle ulemper for allmennheten, biomangfold og andre forhold av samfunnsmessig betydning, men bare akseptert søkers til dels udokumenterte beskrivelse av fordeler ved søknaden. For eksempel brukes stadig dette ikke relevante argumentet om at 1,5 meter nedtapping er bedre enn 3,2 meter- noe som aldri har vært aktuelt, og heller ikke kommer til å bli det. Det blir nærmest framsatt som en trussel om at får en ikke lov til å tappe 1,5 meter, vil en falle tilbake på 3,2 meter. Da må et betimelig spørsmål være: vil det fortsatt av miljø- og sikkerhetsmessige årsaker tillates fortsatt drift av strømproduksjon med det fullstendig nedslitte anlegget, hvis ikke konsesjon gis til nytt anlegg for strømproduksjon, men evt. bare til smoltproduksjon?

Og når det anføres at det ikke vil lønne seg å oppgradere anlegget for strømproduksjon, er det vel til større samfunnsmessig nytte å få redusert reguleringen ved å ikke gi tillatelse til ny strømproduksjon, siden det har store ulemper for allmenhetens brukermulighet av Hull med den reguleringen som har vært, og i praksis ønskes det å kunne øke reguleringen

Så til kommentarer fra Rådgivende biologer as ved Johnsen på vegne av Helle Bruk/Sørsmolt til innkomne merknader til NVE-søknad:

Generelt anfører søkers rådgivende biolog bare fordeler ved omsøkt regulering, fastboende og fritidsbrukere opplever sant å si bare ulemper ved regulering av et sårbart område
Dessverre preges både søknad og kommentarer av uklarheter og uvillighet til å besvare konkrete spørsmål av stor interesse for brukere av vannet

Det sies i søknad at det har vært god kommunikasjon med grunneiere og naboer om begrenset nedtapping til 1,5 meter (s.6) og at nedtapping til 1,8 meter aldri har vært bemerket av naboer (s.7)
Det medfører ikke riktighet, dette har vært påtalt som ulempe av flere ved flere høve, men svaret på klager har vært at det er lov til å tappe ned 3,2 meter

Interessant nok ble vi heller ikke forelagt vannstandsmålingene før befaring

Disse er for øvrig ikke i samsvar med oppgitte målinger i søknad, der det nokså uryddig oppgis vekselvis nedtapping opptil 1,8 meter, 1,5-2 meter, 1,6 meter og 1,5 meter. De ufullstendige målingene som er oppgitt, viser dog til 1,4 meter ved svært få høve, men mest mellom 1 og 0,5 meter. Dette er ikke lett å forholde seg til

Som bemerket på befaringsmøte var det uheldig at de som har sendt inn merknader, ikke ble gjort kjent med disse kommentarene til merknadene før befaringen, siden det da ikke var mulig å forberede seg på å imøtegå disse da

På møte ved befaringen ble det bekreftet fra Helle Bruks Tafjord at det kunne dokumenteres hvor stort vannuttaket til strømproduksjon hadde vært, men når dette blir minnet om pr. mail fra Sandvik mfl, har han nå «ikke tid til å regne ut det», og dessuten blir det vurdert som «vanskelig å forstå hva det skal tjene til», siden «til smoltproduksjon er vannforbruket lagt vesentlig lavere enn tidligere vannforbruk» og «videre kraftproduksjon er helt uvesentlig i denne sammenheng»

Dette mener vi måtte vært høyst relevant dokumentasjon, som utgjør en alvorlig mangel ved søknaden, det er jo helt avgjørende for allmennheten å kunne sammenligne historisk uttak til strømproduksjon med omsøkt uttak til ny strøm- og smoltproduksjon, siden det hevdes av søker at det vil bli mindre og mer stabilt uttak nå, sammenlignet med tidligere

Det knyttes i det hele tatt stor usikkerhet om det ville vært nok vann til omsøkt produksjon

Det bringer oss til at biolog Johnsen for Helle bruk synes vi argumenterer uryddig. Det beklages hermed at det var til å misforstå, men poenget var å få fram at det ikke har vært tappet ned til så mye som 1,5 meter som vanlig praksis de senere årene. Hvor han har fått tallet 0,65 meter fra vet vi ikke, i alle fall ikke fra oss, men problemet er uansett den store variasjon i vannstand det har vært, og som det legges opp til å videreføre i større grad, der for lav vannstand selvsagt er et større problem enn høy vannstand

Johnsen anfører for øvrig nå at de siste årene har sommerreguleringen vært holdt innenfor 1,5 meter- dette er jo en meget upresis beskrivelse av de faktiske forhold, der 1 meter og 0,5 meter også er innenfor 1,5 meter, men målingene viser jo ikke til så lav vannstand på sommeren

Han hevder dog fortsatt videre i sine kommentarer at det har vært tappet ned til 1,6 meter uten at dokumentasjon på det foreligger

At Johnsen fortsatt ikke klarer å se at reguleringene i praksis ønskes økt i forhold til tidligere praksis, er urovekkende. Og at det hevdes at dette ikke er annet enn positivt for alle berørte i Hull viser en skremmende mangel på innsikt i de praktiske negative konsekvenser dette vil ha for mange

Det blir for eksempel anført at en kan finne praktiske løsninger på sikker tilkomst til øyer med hytter og skog vinterstid ved regulert vann, det vil vi gjerne ha konkretisert, et slikt nybrottsarbeid ville ha stor allmenn interesse

Er det ikke slik at jevn nedtapping fører til større slitasje på isen underfra, og dermed gjør den mer utrygg?

Det er også angitt at regulering ikke vil ha virkning på erosjon

Dette stemmer ikke med vurdering etter befaring 19.10.18 på FV 363 ved Hullvann på Gofjell fra Statens vegvesen v/ Arne Åsheim: «Regulering av vannstanden i vatnet ved Gofjell kan påvirke stabilitet i vegfyllingen»

Det ble ved befaring ved Hullvannsdammen tydelig understreket av Tafjord for Helle Bruk/Sørsmolt at toppen av dammen var 39 moh og det tilsvarte toppen av målestaven.

Hvorfor ble det ikke korrigert til 39.6 moh som kontrollmåling av 11.09.18 viste og som Helle Bruk var kjent med før befaring, men som ikke vi fikk vite før etter befaring?

Hvis det er slik at en ville holde dammen så full som mulig, hvordan var da flomsikringen tenkt?

Er det nå slik at 0-punktet på målestaven er 39 moh og toppen av målestaven=damtoppen er 39.6 moh?

Hvordan kan det egentlig ha seg at Hull har et reelt større vannmagasin enn sammenlignet med nærliggende vann i Kjølebrønd? Ser av svar fra NVE at her er det mange parametre inne i bildet, og anførsel fra NEVIA om stor usikkerhet av slike beregninger. For å gjøre dette forståelig for lekfolk er spm.: Er det tatt høyde for at Hull er kjent for å i store deler være svært grunt, og består av 365 øyer, holmer og skjær? Og at tilsiget er uvanlig lite? Og at det er betydelig mindre nedbør her enn vannet i Gjerstad som brukes som målingsgrunnlag?

Til slutt: Det er jo som nevnt umulig å gi noen garanti for at nedtapping under isen vil følges av store nedbørsmengder før sommersesongen, slik at vannet stiger til omsøkt sommerhøyde, og dermed vil ulempene særlig på sommerstid kunne bli svært store for allmennheten
I sum synes det klart at de samfunnsmessige konsekvenser av regulering overveiende vil være negative, med redusert brukervennlighet og samfunnsnytte som resultat

Konklusjon:

- **Det ønskes ikke uttak av vann/regulering av Hullvann som omsøkt**
- **Dersom dette likevel skulle innvilges bør det kun gjelde uttak til settefisk, og uansett ikke kraftproduksjon. Reguleringen til fisk forutsettes da innenfor 1,0 meter om vinteren og 0,5 meter om sommeren, der sommeren må regnes fra 1.mai, som er sommersesong for brukere av Hullvann**

Med vennlig hilsen
Erik og Linda Løvstad
Gofjell
Tlf. 911 66 868